

...ve tekst 20.6.15

MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA

ZAKONA O CESTAMA

Zagreb, lipanj 2015. godine

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O CESTAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Zakonom o cestama (Narodne novine, br. 84/2011, 22/2013, 54/2013, 148/2013 i 92/2014), uz ostalo, uređeno je pitanje upravljanja i održavanja autocesta na način da Hrvatske autoceste d.o.o. upravljaju autocestama, grade ih, rekonstruiraju i održavaju, osim onih autocesta kojima upravlja koncesionar.

Ovim Prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestama predviđa se da se, radi zaštite i ostvarenja strateškog interesa Republike Hrvatske, posebnim zakonom može propisati da na određeno vrijeme, određene poslove iz predmeta poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o., na određenim autocestama i cestovnim objektima s naplatom cestarine na državnim cestama, obavlja trgovačko društvo iz članka 81. stavka 4. Zakona o cestama, koje su Hrvatske autoceste d.o.o. osnovale radi pružanja usluga naplate cestarine i obavljanja radova održavanja autocesta i objekata s naplatom cestarine. Trgovačko društvo iz članka 81. stavka 4. Zakona o cestama tijekom propisanog razdoblja imat će sva prava i obveze koje imaju Hrvatske autoceste d.o.o. u odnosu na preneseni predmet poslovanja, uključujući pravo na prihode od naknada za korištenje autocesta (cestarina, naknada za izvanredni prijevoz, naknada za pravo građenja i pravo služnosti, naknada za korištenje cestovnog zemljišta i obavljanje pratećih uslužnih djelatnosti).

Ukoliko se upravljanje i održavanje izgrađenim autocestama i cestovnim objektom s naplatom cestarine povjeri posebnim zakonom na određeni rok trgovackom društvu iz članka 81. stavka 4. Zakona o cestama, na to trgovacko društvo primjenjivat će se sve odredbe Zakona o cestama koje se odnose na upravitelje javnih cesta, a za rekonstrukciju i dogradnju, upravljanje i održavanje tim autocestama i objektom s naplatom tijekom propisanog razdoblja neće biti nadležne Hrvatske autoceste d.o.o.

Nadalje, kroz primjenu Zakona o cestama uočene su potrebe za uređivanjem pojedinih pitanja koja su Zakonom ostala neuređena, a potrebno ih je urediti kao i za određenim izmjenama kako bi se izričaj pojedinih važećih odredbi pojasnio i tako osiguralo jedinstveno tumačenje i postupanje.

Zakon o cestama propisuje oslobođenja od plaćanja cestarina samo za vozila osoba s određenim stupnjem invaliditeta. Za vozila hitnih službi odnosno za vozila s pravom prednosti prolaska oslobođenje od plaćanja cestarine Zakonom o cestama nije propisano.

Vozila s pravom prednosti prolaska već dugi niz godina koriste autoceste bez plaćanja cestarine zbog prakse uspostavljene temeljem Zakona o javnim cestama (Narodne novine, br. 100/96, 77/98, 27/2001, 114/2001, 117/2001 i 65/2002), kojim je za ova vozila bilo propisano da ne plaćaju cestarinu.

Važeći Zakon o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine, br. 67/2008, 48/2010, 74/2011, 80/2013, 158/2013 i 92/2014) kao vozila s pravom prednosti prolaska određuje vozila službe hitne pomoći, vozila sanitetskog prijevoza, vatrogasne službe, civilne zaštite, unutarnjih poslova i vojne policije, osobna vozila kojima se koriste suci i državni odvjetnici za obavljanje očevida povodom kaznenih dijela, službena vozila ovlaštenih carinskih službenika, službena vozila ovlaštenih službenika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje, službena vozila inspektora cestovnog prometa, službena vozila kriznog stožera ministarstva nadležnog za zdravstvo, vozila gorske službe spašavanja, vozila mobilne jedinice veterinarske inspekcije te vozila ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa kojima se prevoze uhićene ili osuđene osobe, kada posebnim uredajima daju svjetlosne ili zvučne znakove.

Zakon o sigurnosti prometa na cestama ne uređuje pitanje plaćanja cestarine za korištenje autoceste vozilima s pravom prednosti prolaza.

Propuštanje policijskih i vatrogasnih vozila, vozila hitne pomoći, saniteta i spasilačkih službi bez naplate cestarine, koje nije temeljeno na jasnoj odredbi propisa, izlaže Hrvatske autoceste d.o.o. i koncesionare riziku primjene poreznih propisa u pogledu obveze obračunavanja i plaćanja poreza na dodanu vrijednost na isporučenu a nenaplaćenu uslugu.

U praksi Europske unije (u dalnjem tekstu: EU) cestarina se u pravilu ne naplaćuje za policijska i vatrogasna vozila te vozila hitne pomoći, koja su prepoznatljivog vizualnog identiteta.

Imajući u vidu navedeno, potrebno je u Zakonu o cestama dodati odredbu kojom će se propisati za vozila kojih hitnih službi se korištenje autocesta i objekata s naplatom ne naplaćuje.

Države članice EU koje naplaćuju korištenje autocesta u nacionalnim propisima imaju ugrađene prekršajne odredbe za neplaćanje cestarine (Slovenija, Španjolska, Portugal, Italija, Francuska) te prema hrvatskim sudovima, temeljem propisa EU i hrvatskog Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama EU (Narodne novine, br. 91/2010, 81/2013, 124/2013 i 26/2015), pokreću postupak za priznanje i izvršenje odluka njihovih prekršajnih tijela u odnosu na državljane Republike Hrvatske zbog neplaćanja cestarine i naknade za korištenje infrastrukture u tim državama.

Zakon o cestama nije propisao prekršaj i kazne koje se mogu izreći za propust neplaćanja cestarine. Važećom odredbom članka 115. Zakona o cestama propisan je samo prekršaj i kazna za slučajeve povrede odredbi članaka 88. i 89. Zakona o cestama koje se odnose na zlouporabe isprave kojom osoba s invaliditetom ostvaruje pravo da ne plaća cestarinu.

Članak 46. stavak 4. Zakona o cestama propisuje da dozvolu za izvanredni prijevoz izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar, ovisno o javnoj cesti na kojoj se treba obaviti izvanredni prijevoz, a da se dozvola za izvanredni prijevoz stranom prijevozniku izdaje sukladno zakonu kojim se uređuje cestovni prijevoz. Stavkom 5. istog članka propisano je da dozvolu za izvanredni prijevoz izdaje društvo Hrvatske ceste d.o.o. ako se izvanredni prijevoz treba obaviti na više javnih cesta razvrstanih kao autocesta, državna, županijska, odnosno lokalna cesta.

Prema Zakonu o sigurnosti prometa na cestama i članku 48. stavku 2. Zakona o cestama, poslove kontrole vozila koja obavljaju izvanredni prijevoz i kontrole osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzije vozila u prometu na javnim cestama provodi društvo Hrvatske ceste d.o.o., što se u praksi nije pokazalo dovoljno uspješnim. Sada se predlaže nadzor i kontrolu izvanrednog prijevoza povjeriti inspektoru za ceste Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture i u prekršajnim odredbama Zakona o cestama za nepridržavanje propisanih odredbi o izvanrednom prijevozu odrediti novčanu kaznu.

b) Osnovna pitanja koja se trebaju urediti ovim Zakonom

Ovim Prijedlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestama uređuju se sljedeća osnovna pitanja:

- donošenje posebnog zakona kojim se može propisati da, na određeno vrijeme, određene poslove iz predmeta poslovanja društva Hrvatske autoceste d.o.o. na izgrađenim autocestama i cestovnim objektima s naplatom cestarine na državnim cestama, obavlja trgovacko društvo iz članka 81. stavka 4. Zakona o cestama, koje je društvo Hrvatske autoceste d.o.o. osnovalo radi izvođenja radova održavanja autocesta i pružanja usluga naplate cestarine,
- oslobođenja od obveze plaćanja cestarina za vozila hitnih službi (policijska i vatrogasna vozila, vozila hitne medicinske pomoći i vozila gorske službe spašavanja),
- povjeravanje nadzora i kontrole izvanrednog prijevoza u nadležnost inspektora za ceste Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture,
- dopuna prekršajnih odredbi kako bi se novčanom kaznili postupanje koje nije u skladu s odredbama o obavljanju izvanrednog prijevoza iz članka 46. i 48. Zakona te neplaćanje cestarine.

c) Posljedice koje će proistekti donošenjem ovoga Zakona

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o cestama ostvarit će se pravne pretpostavke da se posebnim zakonom radi zaštite i ostvarenja strateškog interesa Republike Hrvatske, može propisati da na određeno vrijeme, određene poslove iz predmeta poslovanja društva Hrvatske autoceste d.o.o., na izgrađenim autocestama i cestovnim objektima s naplatom cestarine na državnim cestama, obavlja trgovacko društvo iz članka 81. stavka 4. Zakona o cestama, koje je društvo Hrvatske autoceste d.o.o. osnovalo radi izvođenja radova održavanja autocesta i pružanja usluga naplate cestarine.

Precizno će se propisati za vozila kojih hitnih službi se korištenje autocesta i objekata s naplatom ne naplaćuje, što će omogućiti upraviteljima autocesta i objekata s naplatom cestarine ujednačeno postupanje prema korisnicima.

Povjeravanjem poslova nadzora i kontrole izvanrednog prijevoza inspektoru za ceste osigurat će se veća zaštita javnih cesta.

Omogućit će se efikasnije sankcije prema korisnicima javnih cesta koji ne poštuju odredbe Zakona o cestama o izvanrednom prijevozu i plaćanju cestarine za korištenje autocesta i objekata za koje je uvedena naplata cestarine.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno izdvajanje posebnih sredstava na teret državnog proračuna Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O CESTAMA

Članak 1.

U Zakonu o cestama (Narodne novine, br. 84/2011, 22/2013, 54/2013, 148/2013 i 92/2014) u članku 14. iza riječi: "Hrvatske autoceste d.o.o.", dodaju se riječi: "pravna osoba iz članka 81.a ovoga Zakona,".

Članak 2.

Naslov iznad članka 15. I članak 15. mijenjaju se i glase:

„*Povjerenstvo za mirno rješavanje sporova*

Članak 15.

(1) U Ministarstvu se osniva Povjerenstvo za mirno rješavanje sporova u svrhu pokušaja mirnog rješenja spora između Hrvatskih autocesta d.o.o., pravne osobe iz članka 81.a ovoga Zakona odnosno koncesionara i pružatelja usluga EENC-a u sporovima koji nastanu za vrijeme pregovora ili nakon sklapanja ugovora, posebice u odnosu na sadržaj izjave Hrvatskih autocesta d.o.o., pravne osobe iz članka 81.a ovoga Zakona odnosno koncesionara o uvjetima sklapanja ugovora s pružateljem usluga EENC-a radi osiguranja ravnopravnog odnosa prema pružateljima usluge EENC-a i opravdanosti visine naknade koju plaća pružatelj usluge EENC-a.

(2) Postupak mirnog rješavanja sporova i osnivanje Povjerenstva za mirno rješavanje sporova propisuje ministar.“.

Članak 3.

U članku 22. stavku 1. iza podstavka 1. dodaje se novi podstavak 2. koji glasi:
"- godišnjim planom građenja i održavanja autocesta koji donosi pravna osoba iz članka 81.a ovoga Zakona.“.

Dosadašnji podstavci 2. i 3. postaju podstavci 3. i 4.

U stavku 2. iza riječi: „podstavka 1. i 2.“ zamjenjuju se riječima: „podstavka 1., 2. i 3.“.

Članak 4.

U članku 32. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Hrvatske ceste d.o.o. mogu obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka ugovorom povjeriti trgovackom društvu čiji su jedini osnivač, te osiguravaju obavlješćivanje javnosti o stanju i prohodnosti državnih cesta, izvanrednim događajima na njima i o meteorološkim uvjetima značajnim za sigurno odvijanje prometa.“.

Dosadašnji stavak 2., koji postaje stavak 3., mijenja se i glasi:

„(3) Hrvatske autoceste d.o.o., pravna osoba iz članka 81.a ovoga Zakona, županijske uprave za ceste i koncesionari dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama prenositi Hrvatskim cestama d.o.o., te Hrvatskim cestama d.o.o. dostavljati sve podatke potrebne za izvršenje obveza iz stavka 1. ovoga članka te članka 19. stavka 2. i članka 82. stavka 3. podstavka 1. ovoga Zakona.“.

Članak 5.

U članku 36. stavci 9. i 10. mijenjaju se i glase:

„(9) Prijedlog za izvlaštenje u ime i za račun Republike Hrvatske može podnijeti i koncesionar ako je za to posebno ovlašten ugovorom o koncesiji sklopljenim po odredbama ovoga Zakona te pravna osoba iz članka 81. a ovoga Zakona, ako je za to posebno ovlaštena Ugovorom o upravljanju iz članka 81.a stavak 6. ovoga Zakona.

(10) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom iz stavaka 7. i 8. ovoga članka obveznik je plaćanja naknade u postupku izvlaštenja radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste kao i koncesionar te pravna osoba iz članka 81.a ovoga Zakona, ukoliko podnose prijedlog za izvlaštenje sukladno stavku 9. ovoga članka.“

Članak 6.

Članak 48. mijenja se i glasi:

„Članak 48.

(1) Nadzor i kontrolu osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila u odnosu na dopuštene vrijednosti na javnim cestama i na cestama iz članka 98. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona obavlja inspektor za ceste iz članka 111. ovoga Zakona. U nadzoru nad obavljanjem izvanrednog prijevoza, kontroli osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija, usklađenosti vozila odnosno skupa vozila koje obavlja izvanredni prijevoz, usklađenosti pratinje i opreme potrebne za obavljanje izvanrednog prijevoza te načina označavanja izvanrednog prijevoza, na poziv inspektora za ceste mogu sudjelovati izdavatelj dozvole za izvanredni prijevoz, pravna osoba koja upravlja javnom cestom odnosno koncesionar, policija i carina.

(2) Ako se kontrolom sukladno posebnim propisima utvrdi da se obavlja izvanredni prijevoz bez dozvole, odnosno ako se utvrdi da osovinsko opterećenje, ukupna masa i dimenzije vozila premašuju dozvolom utvrđene iznose, izvanredni prijevoz može se nastaviti nakon pribavljanja dozvole i plaćanja naknade za izvanredni prijevoz, odnosno nakon usklađenja osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila s izdanom dozvolom za izvanredni prijevoz .

(3) Inspektor za ceste koji obavlja nadzor i kontrolu iz stavka 1. ovoga članka može uputiti vozilo na vaganje ako posumnja da je teret koji se istim prevozi utovaren suprotno odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa odnosno ako isti nije u skladu s izdanom dozvolom za izvanredni prijevoz. Ako se prilikom nadzora i kontrole utvrdi da nisu ispunjeni svi zahtjevi iz dozvole, inspektor za ceste zabranit će obavljanje izvanrednog prijevoza do usklađenja odnosno ispunjenja svih zahtjeva navedenih u dozvoli.

(4) Prijevoznik je dužan uz troškove kontrole platiti i naknadu za izvanredni prijevoz za prijeđeni put do mjesta kontrole, odnosno do mjesta usklađenja osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila, kao i nadoknaditi štetu koju je prouzročio na javnoj cesti.“

Članak 7.

U članku 62. stavku 1. iza riječi: „sukladno prometnom elaboratu“ dodaju se riječi: „,odnosno standardnim shemama regulacije prema propisu iz članka 17. stavka 4. podstavka 3. ovoga Zakona“.

Članak 8.

U članku 64.a stavku 1. iza riječi: "Hrvatske autoceste d.o.o.", dodaju se riječi: "pravna osoba iz članka 81.a ovoga Zakona,".

Članak 9.

U članku 74. stavku 1. iza riječi: "pravna osoba koja upravlja javnom cestom," dodaju se riječi: „pravna osoba iz članka 81.a ovoga Zakona,".

Članak 10.

U članku 81. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Hrvatske autoceste, društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Zagrebu, upravlja autocestama, gradi ih, rekonstruira i održava, osim onih autocesta kojima upravlja društvo iz članka 81.a ovoga Zakona ili koncesionar, sukladno odredbama ovoga Zakona.“.

U stavku 4. riječi: „društvo s ograničenom odgovornošću“ zamjenjuju se riječima: „trgovačko društvo“.

Članak 11.

Iza članka 81. dodaje se članak 81.a koji glasi:

„Članak 81.a

(1) Iznimno, radi zaštite i ostvarenja strateškog interesa Republike Hrvatske, posebnim zakonom može se propisati da na određeno vrijeme, određene poslove iz predmeta poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o., na određenim autocestama i cestovnim objektima s naplatom cestarine na državnim cestama, obavlja trgovačko društvo iz članka 81. stavka 4. ovoga Zakona, uz naknadu.

(2) Trgovačkom društvu iz članka 81. stavka 4. ovoga Zakona mogu se, pod uvjetima propisanim posebnim zakonom iz stavka 1. ovoga članka, na određenim autocestama i cestovnim objektima s naplatom cestarine na državnim cestama prenijeti svi poslovni iz predmeta poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o., osim ostalih poslova upravljanja iz članka 31. stavka 1. podstavka 3. ovoga Zakona.

(3) Trgovačko društvo iz stavka 1. ovoga članka ima sva prava i obveze iz članka 5. stavaka 2. i 4., članka 9. stavaka 13. i 14., članka 10. stavka 2., članka 11. stavaka 2. i 5., članka 12. stavka 2., članka 13. stavka 2., članka 15.a, članka 25. stavaka 7. i 8., članka 29. stavka 1., članka 34. stavka 1., članka 35., članka 45. stavaka 4. i 5., članka 46. stavaka 4. i 6., članka 50., članka 55. stavka 3., članka 56. stavaka 2. i 3., članka 57., članka 58., članka 60., članka 61. stavka 4., članka 62., članka 63.a, članka 71., članka 71.a, članka 71.b, i članka 136. ovoga Zakona, koje imaju Hrvatske autoceste d.o.o. u odnosu na predmet poslovanja prenesen sukladno odredbama posebnog zakona iz stavka 1. ovoga članka, osim prava iz članka 81. stavka 4. ovoga Zakona.

(4) Trgovačko društvo iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje visinu cestarine iz članka 86. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona za korištenje autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama iz stavka 1. ovoga članka uz suglasnost ministra.

(5) Trgovačko društvo iz stavka 1. ovoga članka za autoceste i cestovne objekte s naplatom cestarine na državnim cestama iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na nadoknadu neostvarene cestarine iz članka 90. stavka 1. ovoga Zakona i pravo da se sredstva iz članka 86. stavka 1. točaka 2., 4., 7., 8. i 12. ovoga Zakona uplaćuju na račun toga trgovačkog društva.

(6) Republika Hrvatska i trgovačko društvo iz stavka 1. ovoga članka sklopit će Ugovor o upravljanju u kojem će se sukladno odredbama posebnog zakona ugovoriti sva prava i obveze koje proizlaze iz prenesenog predmeta poslovanja, uključujući i oblik, visinu i rokove naknade.

(7) Ugovor o upravljanju iz stavka 6. ovoga članka može se sklopiti na rok do 50 godina od dana stupanja na snagu tog Ugovora.

(8) Po isteku roka na koji je sklopljen Ugovor o upravljanju iz stavka 6. ovoga članka, ili ranije u slučaju raskida toga Ugovora, poslovi prenijeti trgovačkom društvu iz stavka 1. ovoga članka postaju predmet poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o.“.

Članak 12.

U članku 86. stavci 2., 3. i 4. se brišu.

Članak 13.

Iza članka 89. dodaje se članak 89.a koji glasi:

„Članak 89.a

(1) Odluka o uvođenju naplate cestarine iz članka 9. stavka 1. ovoga Zakona ne odnosi se na korištenje autoceste i objekta na državnoj cesti za:

- policijska vozila,
- vozila oružanih snaga,
- vatrogasna vozila,
- vozila hitne pomoći,
- vozila gorske službe spašavanja.

(2) Vozila iz stavka 1. ovoga članka registrirana u Republici Hrvatskoj obvezna su korištenje autoceste i objekta s naplatom evidentirati uređajem za elektronsku naplatu cestarine.

(3) Nadzor korištenja autoceste i objekta s naplatom temeljem podataka evidentiranih uređajem za elektronsku naplatu cestarine provodi Ministarstvo unutarnjih poslova za policijska vozila, Ministarstvo obrane za vozila oružanih snaga, Hrvatska vatrogasna zajednica za vatrogasna vozila, Ministarstvo zdravlja za vozila hitne pomoći, Hrvatska gorska služba spašavanja za vozila gorske službe spašavanja te Ministarstvo za vozila iz stavka 1. ovoga članka registrirana izvan Republike Hrvatske.

(4) Radi provedbe odredbi ovoga članka ministar donosi propis kojim se određuje vizualni identitet vozila iz stavka 1. ovoga članka, postupanje Hrvatskih autocesta d.o.o., pravne osobe iz članka 81.a ovoga Zakona, koncesionara i vlasnika vozila iz stavka 1. ovoga članka, način korištenja, evidentiranja i izvještavanja o korištenju autoceste i objekta na državnoj cesti za vozila iz stavka 1. ovoga članka registrirana izvan Republike Hrvatske te provođenje nadzora iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Sredstva za porez na dodanu vrijednost za uslugu iz ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu.“.

Članak 14.

U članku 93. stavci 2., 4. i 7. mijenjaju se i glase:

„(2) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona od cestarine na autocestama i cestovnim objektima s naplatom na državnim cestama uplaćuju se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o. u odnosu na autoceste i objekte s naplatom kojima upravlja društvo Hrvatske autoceste d.o.o. i društva iz članka 81.a ovoga Zakona u odnosu na autoceste i objekte s naplatom kojima upravlja društvo iz članka 81.a ovoga Zakona, a sredstva od cestarine na autocestama i objektima s naplatom u koncesiji na račun koncesionara.

(4) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o., društva iz članka 81.a ovoga Zakona te koncesionara za izvanredni prijevoz koji se treba obaviti na autocesti, Hrvatskih cesta d.o.o. za izvanredni prijevoz koji se treba obaviti na državnoj cesti te županijskoj upravi za ceste za izvanredni prijevoz koji se treba obaviti na županijskoj i lokalnoj cesti.

(7) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 7., 8. i 12. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o., društva iz članka 81.a ovoga Zakona, Hrvatskih cesta d.o.o., koncesionara, županijske uprave za ceste, ovisno o ugovoru o korištenju cestovnog zemljišta, ugovoru o obavljanju pratećih djelatnosti, ugovoru o stjecanju prava građenja, odnosno ugovoru o osnivanju prava služnosti.“

Članak 15.

U članku 94. stavku 3. iza riječi: „prihodi po osnovi tečajnih razlika,“ dodaju se riječi: „prihodi od prodaje poslovnih i vlasničkih udjela u povezanim društvima, prihodi od dividende koju Hrvatske autoceste d.o.o. ostvaruju po osnovi udjela u pravnoj osobi iz članka 81.a ovoga Zakona,“.

Članak 16.

U članku 95. stavku 2. iza riječi: „stavka 1.“ dodaju se riječi: „i stavka 3.“.

Članak 17.

U članku 96. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

“(3) Pravna osoba iz članka 81.a ovoga Zakona ulaganja u autocestu i cestovni objekt na državnoj cesti tijekom trajanja Ugovora o upravljanju u svojim financijskim izvještajima može prikazati kao nematerijalnu ili financijsku imovinu. Ukoliko svoja ulaganja ili dio ulaganja iskazuje kao materijalnu imovinu, za istu obračunava amortizaciju.“.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 4. iza riječi: "koncesionaru", dodaju se riječi: "pravnoj osobi iz članka 81.a ovoga Zakona.".

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

Članak 18.

Članak 97.a mijenja se i glasi:

„Kada se javna cesta razvrstana u jednu od četiri skupine iz članka 6. ovoga Zakona razvrstava u drugu skupinu, a započelo se s izgradnjom pojedine dionice te javne ceste, započete radove će završiti pravna osoba koja je do trenutka razvrstavanja u drugu skupinu upravljala istom javnom cestom sukladno tehničkim karakteristikama ceste u koju se javna cesta razvrstava.“.

Članak 19.

Iza članka 108. dodaje se naslov i članak 108.a koji glase:

,,Financiranje zimske službe za nerazvrstane ceste na brdsko-planinskim područjima

Članak 108.a

(1) Dio troškova zimske službe za nerazvrstane ceste na području jedinica lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja financira se iz dijela naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta, koja se sukladno članku 91. stavku 2. podstavku 2. ovoga Zakona uplaćuje iz državnog proračuna na račun Hrvatskih cesta d.o.o.

(2) Financiranje zimske službe iz stavka 1. ovoga članka uređuje se ugovorom koji sklapaju Hrvatske ceste d.o.o. i jedinica lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja.

(3) Postupak utvrđivanja troškova, ukupni iznos koji će se financirati iz naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz stavka 1. ovoga članka, sadržaj ugovora između Hrvatskih cesta d.o.o. i jedinica lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja, način uplate sredstava i nadzor korištenja sredstava propisuje ministar u suglasnosti s ministrom nadležnim za regionalni razvoj.“

Članak 20.

U članku 114. stavku 1. iza točke 1. dodaje se nova točka 2. koja glasi:

,,2. ako postupi suprotno odredbama o obavljanju izvanrednog prijevoza iz članka 46. i članka 48. ovoga Zakona.“.

Dosadašnje točke 2. do 7. postaju točke 3. do 8.

Članak 21.

Članak 115. mijenja se i glasi:

"(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač, koji je upravlja vozilom koje je sudjelovalo u prometu autocestom ili cestovnim objektom pod naplatom, a nije platio cestarinu, osim ukoliko su ispunjeni uvjeti propisani člancima 88. i 89. ovoga Zakona.

(2) Ako je počinjen prekršaj iz stavka 1. ovoga članka, a nije moguće utvrditi identitet vozača, za prekršaj će se kazniti vlasnik vozila odnosno korisnik vozila danog u leasing, osim ukoliko su ispunjeni uvjeti propisani člankom 89. ovoga Zakona.“.

Članak 22.

Ministar će propise iz članka 2. ovoga Zakona, članka 9. ovoga Zakona kojim se dodaje članak 89.a i članka 16. ovoga Zakona kojim se dodaje članak 108.a donijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 23.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim se člankom proširuje ovlast ministra iz članka 14. Zakona o cestama za propisivanje tehničkih zahtjeva i posebnih uvjeta te elemenata interoperabilnosti u odnosu na pravnu osobu iz članka 81.a Zakona o cestama.

Članak 2.

Važeća odredba članka 15. Zakona o cestama propisuje tijelo za mirenje u rješavanju sporova između subjekata za naplatu cestarine i pružatelja usluge EENC, koje se treba ustrojiti sukladno Odluci 2009/750/EC o definiciji usluge Europske elektroničke naplate cestarine (EENC) i njenim tehničkim elementima. Predloženom izmjenom članka 15. Zakona o cestama tijelom za mirenje određuje se Povjerenstva za mirno rješavanje sporova te se ovlašćuje ministar pomorstva, prometa i infrastrukture za propisivanje postupka mirnog rješavanja sporova i osnivanje Povjerenstva.

Članak 3.

Ovim se člankom uređuju pitanja vezana za godišnji plan održavanja autocesta kojima upravlja pravna osoba iz članka 81.a Zakona o cestama.

Članak 4.

Ovim se člankom dopunjaju važeće odredbe članka 32. Zakona o cestama na način da Hrvatskim cestama d.o.o., koje imaju obvezu vođenja jedinstvene baze podataka o javnim cestama, upravitelji javnih cesta imaju obvezu prenosići podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama i dostavljati sve podatke potrebne za obavljanje operativnih stručno-tehničkih poslova u vezi s osiguranjem tehničko-tehnološkog jedinstva javnih cesta koje je Hrvatskim cestama d.o.o. povjerilo nadležno ministarstvo. Također se Hrvatskim cestama d.o.o. daje mogućnost da obavljanje poslova ugovorom povjere trgovackom društvu čiji su osnivač.

Članak 5.

Ovim se člankom predviđa mogućnost da se Ugovorom o upravljanju društvo iz članka 81.a Zakona o cestama ovlasti za podnošenje prijedloga za izvlaštenje u ime i za račun Republike Hrvatske nekretnina potrebnih za gradnju, rekonstrukciju i održavanje autoceste. Nadalje se propisuje da, ukoliko je društvo iz članka 81. a Zakona o cestama ovlašteno podnosići prijedlog za izvlaštenje, ono je i obveznik plaćanja naknade u postupku izvlaštenja.

Članak 6.

U ovom članku se nadzor i kontrola izvanrednog prijevoza povjeravaju u nadležnost inspektora za ceste Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture.

Prema Zakonu o sigurnosti prometa na cestama i važećem članku 48. stavku 2. Zakona o cestama poslove kontrole vozila koja obavljaju izvanredni prijevoz te kontrole osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzije vozila u prometu na javnim cestama provode Hrvatske ceste d.o.o., što se u praksi nije pokazalo dovoljno uspješnim.

Isto tako, ovim člankom se propisuje da inspektor za ceste koji obavlja nadzor i kontrolu smije uputiti vozilo na vaganje ako posumnja da je teret koji se istim prevozi utovaren suprotno odredbama važećih propisa. Ako se prilikom nadzora ili kontrole, a prije početka obavljanja izvanrednog prijevoza, utvrdi da isti ne ispunjava sve zahtjeve upisane u dozvoli, obavljanje izvanrednog prijevoza zabranit će se do usklađenja odnosno ispunjenja svih zahtjeva navedenih u dozvoli.

Također se propisuje obveza prijevoznika koji je obavljao prijevoz bez dozvole ili protivno dozvoli, da podmiri troškove kontrole, plati naknadu za izvanredni prijevoz i nadoknadi štetu koju je prouzročio na javnoj cesti.

Članak 7.

Ovom se odredbom u članku 62. Zakona o cestama propisuje uspostava privremene regulacije prometa kod izvođenju radova i obavljanja aktivnosti na javnoj cesti prema propisu iz članka 17. stavka 4. podstavka 3. Zakona o cestama. Naime, člankom 17. stavkom 4. podstavkom 3. Zakona o cestama je ministar pomorstva, prometa i infrastrukture ovlašten donijeti propis o načinu označavanja i osiguranja radova na cesti, kojim se uz ostalo određuju i standardne sheme regulacije. U slučajevima za koje nisu predviđene standardne sheme regulacije privremena regulacija prometa postavlja se prema prometnom elaboratu.

Članak 8.

Ovom se odredbom za pravnu osobu iz članka 81.a Zakona o cestama dopunom članka 64.a stavka 1. Zakona o cestama propisuju prava i obveze upravitelja tunela prema Direktivi 2004/54/EZ.

Članak 9.

Ovim se člankom pravnoj osobi iz članka 81.a Zakona o cestama daju javne ovlasti koje su dane upraviteljima javnih cesta.

Članak 10.

Odredbe članka 81. stavaka 1. i 4. Zakona o cestama usklađuju se s odredbama ovoga Zakona.

Članak 11.

Ovom odredbom se Zakon o cestama dopunjaje člankom 81.a i omogućuje da se, radi zaštite i ostvarenja strateškog interesa Republike Hrvatske, posebnim zakonom može propisati da na određeno vrijeme, određene poslove iz predmeta poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o., na određenim autocestama i cestovnim objektima s naplatom cestarine na državnim cestama, obavlja trgovacko društvo iz članka 81. stavka 4. ovoga Zakona, koje su Hrvatske autoceste d.o.o. osnovale radi pružanja usluga naplate cestarine i obavljanja radova održavanja autocesta i objekata s naplatom cestarine.

Članak 12.

Ovim se člankom propisuje brisanje važećih odredbi članka 86. stavaka 2., 3. i 4. Zakona o cestama da se za osnivanje prava služnosti ili pravo građenja na javnoj ne plaća naknada za navedena prava ako je komunalna građevina ili komunalna instalacija u isključivom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,

odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 13.

U navedenom članku se propisuje da policijska i vatrogasna vozila, vozila oružanih snaga, vozila hitne pomoći i vozila gorske službe spašavanja (u dalnjem tekstu: vozila hitnih službi), prepoznatljivog vizualnog identiteta, ne plaćaju cestarinu za korištenje autocesta i objekta s naplatom. Za navedena vozila registrirana u Republici Hrvatskoj evidencija prolazaka provodi se putem uređaja za elektronsku naplatu cestarine (ENC uređaja).

Nadalje, daje se ovlast ministru pomorstva, prometa i infrastrukture za donošenje propisa kojim će se odrediti vizualni identitet vozila hitnih službi, postupanje upravitelja autocesta i vlasnika navedenih vozila, način korištenja, evidentiranja i izvještavanja o korištenju autoceste i objekta na državnoj cesti za vozila hitnih službi registrirana izvan Republike Hrvatske te provođenje nadzora.

Članak 14.

Ovim se člankom mijenja članak 93. stavci 2, 4. i 7. Zakona o cestama na način da se cestarine na autocestama i cestovnim objektima s naplatom, naknada za izvanredni prijevoz, naknada za korištenje cestovnog zemljišta, naknada za obavljanje pratećih djelatnosti te naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na autocestama definiraju i kao prihod društva iz članka 81.a Zakona budući da je navedeno društvo nadležno za poslove upravljanja autocestama.

Članak 15.

Ovom se odredbom dopunjaju važeće odredbe članka 94. Zakona o cestama na način da javni kapital čine i prihodi od prodaje poslovnih i vlasničkih udjela u povezanim društvima te prihodi od dividende koje Hrvatske autoceste d.o.o. mogu ostvariti temeljem odredbi posebnog zakona.

Članak 16.

Ovom se odredbom dopunjaju važeće odredbe članka 95. Zakona o cestama vezano za dopune članka 94. Zakona o cestama predložene člankom 12. ovoga Zakona.

Članak 17.

Ovom odredbom propisuje se da vrijednost autocesta i cestovnih objekata na državnoj cesti kojima upravlja pravna osoba iz članka 81.a Zakona o cestama ispravljaju Hrvatske autoceste d.o.o. izravno na teret javnog kapitala. Također se propisuje na koji način pravna osoba iz članka 81.a Zakona o cestama u poslovnim knjigama evidentira ulaganja u javno dobro i na ulaganja obračunava amortizaciju.

Članak 18.

Ovom odredbom se proširuje važeća odredba članka 97.a Zakona o cestama na sve javne ceste.

Članak 19.

Redovno održavanje nerazvrstanih cesta u zimskoj službi predstavlja značajan dodatni trošak za proračune jedinice lokalne samouprave s brdsko-planinskih područja. U svrhu rasterećenja proračunskih rashoda jedinica lokalne samouprave s ovih područja, ovom se odredbom propisuje da se dio troškova zimske službe financira iz naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta, iz dijela koji se sukladno članku 91. stavku 2. podstavku 2. ovoga Zakona uplaćuje iz državnog proračuna na račun društva Hrvatske ceste d.o.o. Također se ovlašćuje ministar nadležan za ceste da u suglasnosti s ministrom nadležnim za regionalni razvoj propiše postupak utvrđivanja troškova, ukupni iznos koji će finansirati Hrvatske ceste d.o.o., sadržaj ugovora između društva Hrvatske ceste d.o.o. i jedinica lokalne samouprave koje imaju status brdsko-planinskog područja, način uplate sredstava i nadzor korištenja sredstava.

Članak 20.

Ovim se člankom uvodi prekršajna odredba za postupanje koje nije u skladu s odredbama o obavljanju izvanrednog prijevoza iz članka 46. i 48. Zakona o cestama.

Članak 21.

Ovim se člankom propisuju prekršaj i kazne koje se mogu izreći za propust neplaćanja cestarine. Važećom odredbom članka 115. Zakona o cestama, koja se ovim člankom mijenja, propisan je samo prekršaj i kazna za slučajevе povrede odredbi članka 88. i 89. Zakona o cestama koje se odnose na zlouporabe isprave kojom osoba s invaliditetom ostvaruje pravo da ne plaća cestarinu.

Članak 22.

Ovim člankom se daje ovlast ministru pomorstva, prometa i infrastrukture za donošenje provedbenih propisa iz ovoga Zakona i utvrđuje rok za donošenje istih.

Članak 23.

Ovim se člankom određuje dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 14.

- (1) Tehničke uvjete EENC-a koje moraju ispunjavati pružatelji usluge EENC-a koji imaju sjedište na teritoriju Republike Hrvatske, Hrvatske autoceste d.o.o., odnosno koncesionar te elemente interoperabilnosti propisuje ministar.
- (2) Potvrdu o ispunjavanju tehničkih uvjeta i elemenata interoperabilnosti iz stavka 1. ovoga članka izdaje Državni zavod za mjeriteljstvo.

Tijelo za mirenje

Članak 15.

U Ministarstvu se osniva tijelo za mirenje koje provodi mirenje između Hrvatskih autocesta d.o.o., odnosno koncesionara i pružatelja usluga EENC-a u sporovima koji nastanu za vrijeme pregovora ili nakon sklapanja ugovora, posebice u odnosu na sadržaj izjave Hrvatskih autocesta d.o.o., odnosno koncesionara o uvjetima sklapanja ugovora s pružateljem usluga EENC-a radi osiguranja ravnopravnog odnosa prema pružateljima usluge EENC-a i opravdanosti visine naknade koju plaća pružatelj usluge EENC-a.

Članak 22.

- (1) Program građenja i održavanja javnih cesta iz članka 21. ovoga Zakona ostvaruje se:
- godišnjim planom građenja i održavanja autocesta, koji donose Hrvatske autoceste d.o.o.,
 - godišnjim planom građenja i održavanja državnih cesta, koji donose Hrvatske ceste d.o.o.,
 - godišnjim planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koji donose županijske uprave za ceste.
- (2) Godišnji planovi iz stavka 1. podstavka 1. i 2. ovoga članka donose se uz suglasnost Vlade, a godišnji planovi iz podstavka 3. ovoga članka uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Članak 32.

- (1) Hrvatske ceste d.o.o. vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama za operativne potrebe osiguranja tehničko-tehnološkog jedinstva mreže javnih cesta.
- (2) Hrvatske autoceste d.o.o., županijske uprave za ceste i koncesionari dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama prenositi Hrvatskim cestama d.o.o.

Članak 36.

- (9) Prijedlog za izvlaštenje u ime i za račun Republike Hrvatske može podnijeti i koncesionar ako je za to posebno ovlašten ugovorom o koncesiji sklopljenim po odredbama ovoga Zakona te pravna osoba iz članka 81. a ovoga Zakona, ako je za to posebno ovlaštena Ugovorom o upravljanju iz članka 81.a stavak 6. ovoga Zakona.
- (10) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom iz stavaka 7. i 8. ovoga članka obveznik je plaćanja naknade u postupku izvlaštenja radi građenja, rekonstrukcije i održavanja javne ceste

kao i koncesionar te pravna osoba iz članka 81.a ovoga Zakona, ukoliko podnose prijedlog za izvlaštenje sukladno stavku 9. ovoga članka.

Članak 48.

- (1) Ako se kontrolom sukladno posebnim propisima utvrdi da se obavlja izvanredni prijevoz bez dozvole, odnosno ako se utvrdi da osovinsko opterećenje, ukupna masa i dimenzije vozila premašuju dozvolom utvrđene iznose, izvanredni prijevoz može se nastaviti nakon pribavljanja dozvole i plaćanja naknade za izvanredni prijevoz, odnosno nakon usklađenja osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila s propisanim iznosima.
- (2) Prilikom obavljanja kontrole vozila iz stavka 1. ovoga članka te kontrole osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila u prometu na cestama, utvrđene posebnim propisom, Hrvatske ceste d.o.o. moraju unaprijed pravodobno obavijestiti predstavnika pravne osobe koja upravlja javnom cestom na kojoj se obavlja kontrola, odnosno koncesionara te inspekciju za ceste iz članka 111. ovoga Zakona. Predstavnik pravne osobe koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionara te inspektor za ceste iz članka 112. ovoga Zakona mogu biti nazočni kontroli.
- (3) Prijevoznik je dužan uz troškove kontrole platiti i naknadu za izvanredni prijevoz za prijeđeni put do mjesta kontrole, odnosno do mjesta usklađenja osovinskog opterećenja, ukupne mase i dimenzija vozila, kao i nadoknaditi štetu koju je prouzročio na javnoj cesti.

Članak 62.

- (1) Pri izvođenju radova te poduzimanju drugih aktivnosti na javnoj cesti mora se uspostaviti odgovarajuća privremena regulacija prometa na način koji osigurava sigurno odvijanje prometa i nesmetano izvođenje radova ili obavljanje drugih aktivnosti, sukladno prometnom elaboratu.
- (2) Po završetku radova ili drugih aktivnosti privremena regulacija prometa iz stavka 1. ovoga članka mora se odmah ukloniti.
- (3) Radovi ili druge aktivnosti na javnoj cesti trebaju se planirati i izvoditi u vrijeme najmanjeg intenziteta prometa.
- (4) Inspekcija za ceste može odrediti koji se radovi mogu izvoditi odnosno koje se druge aktivnost mogu poduzimati na javnoj cesti u dane vikenda, blagdana i tijekom turističke sezone, u vrijeme intenzivnog prometa.

Članak 64.a

- (1) Upravitelj tunela su Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i koncesionar, odnosno pravna osoba koju Upravno tijelo imenuje upraviteljem tunela za projektiranje i građenje, odnosno za korištenje i održavanje tunela.
- (2) Upravitelj tunela dužan je za svaki veći izvanredni slučaj ili nesreću koja se dogodi u tunelu sastaviti istražno izvješće o izvanrednom slučaju, koje se proslijeđuje službeniku za sigurnost iz članka 65. ovoga Zakona te hitnim službama najkasnije u roku od jednog mjeseca od događaja koji je predmet izvješća.
- (3) Nakon sastavljanja istražnog izvješća i analize okolnosti izvanrednog slučaja ili nesreće iz stavka 2. ovoga članka ili zaključaka koji se mogu iz njega izvesti, upravitelj tunela dužan je izvješća i analize proslijediti službeniku za sigurnost iz članka 65. ovoga Zakona, hitnim službama, Upravnom tijelu, inspekciji za ceste iz članka 111. stavka 1. ovoga Zakona, drugim nadležnim inspekcijskim službama, ministarstvu nadležnom za unutarnje poslove i ministarstvu nadležnom za graditeljstvo najkasnije u roku od jednog mjeseca od dana zaprimanja istražnog izvješća.

(4) Upravitelj tunela dužan je Upravnom tijelu podnosići izvješća o požarima u tunelima i o događajima koji utječu na sigurnost prometa u tunelu.

(5) Za tunele koji se nalaze na području Republike Hrvatske i druge države članice Europske unije, nacionalna upravna tijela, odnosno zajedničko upravno tijelo imenovat će jednog upravitelja tunela.

Članak 74.

(1) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom, odnosno koncesionar obavlja javnu ovlast kada izdaje:

- dozvolu za izvanredni prijevoz iz članka 46. stavka 4. ovoga Zakona,
- rješenje o prekomjernoj uporabi iz članka 49. stavka 4. ovoga Zakona,
- suglasnost za priključak i prilaz na javnu cestu iz članka 51. stavka 3. ovoga Zakona,
- rješenje za prilagođavanje priključka i prilaza iz članka 52. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Protiv upravnih akta iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostave stranci.

Članak 81.

(1) Hrvatske autoceste, društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Zagrebu, upravlja autocestama, gradi ih, rekonstruira i održava, osim onih autocesta kojima upravlja koncesionar sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Skraćeni naziv tvrtke glasi: Hrvatske autoceste d.o.o.

(3) Predmet poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o. je:

- izrada stručnih podloga za četverogodišnji program građenja i održavanja autocesta,
- obavljanje poslova građenja i rekonstrukcije iz članka 23. ovoga Zakona autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama,
- rješavanje imovinskopravnih odnosa potrebnih za građenje, rekonstrukciju i održavanje autocesta cestovnih objekata s naplatom,
- obavljanje poslova održavanja iz članka 26. ovoga Zakona autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama,
- ostali poslovi upravljanja iz članka 31. ovoga Zakona autocestama i objektima s naplatom cestarine na državnim cestama,
- financiranje građenja, rekonstrukcije i održavanja autocesta,
- praćenje prometnog opterećenja i prometnih tokova na autocestama,
- ostale djelatnosti sadržane u osnivačkom aktu.

(4) Hrvatske autoceste d.o.o. mogu osnovati posebno društvo s ograničenom odgovornošću za pružanje usluga naplate cestarine i za obavljanje poslova održavanja autocesta i cestovnih objekata s naplatom cestarine na državnim cestama iz članka 81. stavka 3. podstavka 4. ovoga Zakona.

Članak 86.

(1) Izvori sredstava za financiranje javnih cesta jesu:

- 1) godišnja naknada za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (u dalnjem tekstu: godišnja naknada),
- 2) cestarina za uporabu autoceste i objekta s naplatom (most, tunel, vijadukt i slično),
- 3) naknada za uporabu javnih cesta motornim i priključnim vozilima registriranim izvan Republike Hrvatske,
- 4) naknada za izvanredni prijevoz,
- 5) naknada za prekomjernu uporabu,

- 6) korisnička naknada,
 - 7) naknada za korištenje cestovnog zemljišta,
 - 8) naknada za obavljanje pratećih djelatnosti,
 - 9) naknada za koncesije,
 - 10) sredstva državnog proračuna,
 - 11) naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta,
 - 12) naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti,
 - 13) ostali izvori.
- (2) Ukoliko se osniva pravo služnosti ili pravo građenja na javnoj cesti sukladno članku 25. ovoga Zakona, ne plaća se naknada iz stavka 1. točke 12. ovoga članka ukoliko su građevina ili instalacija u isključivom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske.
- (3) Ukoliko se osniva pravo služnosti ili pravo građenja na javnoj cesti sukladno članku 25. ovoga Zakona, ne plaća se naknada iz stavka 1. točke 12. ovoga članka ukoliko su građevina ili instalacija u isključivom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (4) Ukoliko se na zemljištu u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osniva pravo služnosti ili pravo građenja radi građenja javne ceste, ne plaća se naknada za osnivanje prava služnosti ili prava građenja.

Članak 89.

Pravo na oslobođanje od plaćanja cestarine može se ostvariti samo ako se u osobnom automobilu iz članka 88. stavka 2. ovoga Zakona nalazi osoba s invaliditetom kojoj je izdana isprava prema odredbama članka 88. stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 93.

- (2) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 2. ovoga Zakona od cestarine na autocestama i cestovnim objektima s naplatom na državnim cestama uplaćuju se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o. u odnosu na autoceste i objekte s naplatom kojima upravlja društvo Hrvatske autoceste d.o.o. i društva iz članka 81.a ovoga Zakona u odnosu na autoceste i objekte s naplatom kojima upravlja društvo iz članka 81.a ovoga Zakona, a sredstva od cestarine na autocestama i objektima s naplatom u koncesiji na račun koncesionara.
- (4) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o., društva iz članka 81.a ovoga Zakona te koncesionara za izvanredni prijevoz koji se treba obaviti na autocesti, Hrvatskih cesta d.o.o. za izvanredni prijevoz koji se treba obaviti na državnoj cesti te županijskoj upravi za ceste za izvanredni prijevoz koji se treba obaviti na županijskoj i lokalnoj cesti.
- (7) Sredstva iz članka 86. stavka 1. točke 7., 8. i 12. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o., društva iz članka 81.a ovoga Zakona, Hrvatskih cesta d.o.o., koncesionara, županijske uprave za ceste, ovisno o ugovoru o korištenju cestovnog zemljišta, ugovoru o obavljanju pratećih djelatnosti, ugovoru o stjecanju prava građenja, odnosno ugovoru o osnivanju prava služnosti.“

Članak 94.

(1) Sredstva iz godišnje naknade iz članka 86. stavka 1. točke 1., korisničke naknade iz članka 86. stavka 1. točke 6. i naknade za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona, kojima Republika Hrvatska financira građenje, održavanje i ostale poslove upravljanja javnim cestama te javne ceste, čine imovinu Republike Hrvatske (u daljem tekstu: javni kapital), koja se vodi izdvojeno u poslovnim knjigama pravne osobe koja upravlja javnom cestom.

(2) Naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta iz članka 86. stavka 1. točke 11. ovoga Zakona uplaćuje se iz državnog proračuna, sukladno odredbi članka 91. ovoga Zakona, na račune Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o. i predstavlja sredstva kojim Republika Hrvatska financira izvlaštenje nekretnina, građenje i održavanje javnih cesta, povrat kredita kojima se financira građenje autocesta i državnih cesta te dokapitalizaciju Hrvatskih autocesta d.o.o. i Hrvatskih cesta d.o.o., sukladno programu iz članka 21. ovoga Zakona.

(3) Javni kapital čine i prihodi po osnovi tečajnih razlika, kamate i drugi prihodi ostvareni po osnovi gospodarenja novcem koji čini javni kapital, a javni kapital se umanjuje za kamate i druge naknade povezane s financiranjem građenja i održavanja javnih cesta te za negativne tečajne razlike.

(4) Javni kapital uvećava se za dobit koju ostvare Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. dok je Republika Hrvatska jedini član društva te dobit koju ostvare županijske uprave za ceste.

Članak 95.

(1) Sredstva iz članka 94. stavka 1. ovoga Zakona koriste se za namjene propisane odredbama toga članka sukladno godišnjim planovima građenja i održavanja autocesta i državnih cesta koje uz suglasnost Vlade donose Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. odnosno sukladno godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta koje uz suglasnost Ministarstva donosi županijska uprava za ceste.

(2) Razlika između vlastitih prihoda i rashoda ostvarenih u poslovnoj godini nadoknađuje se na teret javnog kapitala iz članka 94. stavka 1. ovoga Zakona sukladno odobrenom planu poslovanja Hrvatskih autocesta d.o.o., Hrvatskih cesta d.o.o. i županijskih uprava za ceste.

(3) Sredstva koja sukladno odredbi članka 92. stavka 2. ovoga Zakona Hrvatske ceste d.o.o. doznaće županijskoj upravi za ceste koriste se za financiranje izvlaštenja nekretnina, građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta, povrat kredita kojima se financira građenje županijskih i lokalnih cesta, sukladno godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta koje uz suglasnost Ministarstva donosi županijska uprava za ceste.

Članak 96.

(1) Pravna osoba koja upravlja javnom cestom u rashode poslovanja uključuje amortizaciju javnih cesta kojima upravlja. Dio amortizacije koji nije pokriven iz vlastitih prihoda obračunava se na teret sredstava javnog kapitala.

(2) Koncesionar ulaganja u autocestu i cestovni objekt na državnoj cesti tijekom trajanja koncesije u svojim finansijskim izvještajima može prikazati kao nematerijalnu ili finansijsku imovinu. Ukoliko svoja ulaganja ili dio ulaganja iskazuje kao materijalnu imovinu, za istu obračunava amortizaciju.

(3) Vrijednost izgrađenih autocesta i cestovnih objekata na državnoj cesti koje su dane na upravljanje koncesionaru, ispravljaju Hrvatske autoceste d.o.o. i Hrvatske ceste d.o.o. izravno na teret javnog kapitala.

(4) Amortizacija iz stavka 1. i 2. ovoga članka te ispravak vrijednosti iz stavka 3. ovoga članka obračunava se primjenom amortizacijskih stopa koje utvrđuje Vlada.

Članak 97.a

Kada se javna cesta razvrstana u autocestu, odnosno državnu cestu, razvrstava u drugu skupinu na način da autocesta prelazi u državnu cestu i obrnuto, a započelo se s izgradnjom pojedine dionice, započete radove će završiti pravna osoba koja je do trenutka razvrstavanja u drugu skupinu upravljala istom cestom sukladno tehničkim karakteristikama ceste u koju se javna cesta razvrstava.

Članak 114.

- (1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba:
1. ako postupi suprotno odredbama članka 45. stavka 2. i 3. ovoga Zakona,
 2. ako izvede priključak i prilaz na javnu cestu bez suglasnosti ili se ne pridržava uvjeta iz suglasnosti (članak 51. stavak 3.),
 3. ako postupi suprotno odredbi članka 55. stavka 3. ovoga Zakona,
 4. ako postupa suprotno odredbi članka 56. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
 5. ako ne postupi sukladno odredbi članka 57. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona,
 6. ako ne postupi sukladno odredbi članka 58. stavka 1. i 2. ovoga Zakona,
 7. ako postavi reklame protivno odredbi članka 59. ovoga Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 2.000,00 do 8.000,00 kuna.
- (3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i fizička osoba novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna.

Članak 115.

Novčanom kaznom od 2.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik odnosno korisnik leasinga osobnog automobila ako je njegovo vozilo bez plaćene cestarine sudjelovalo u prometu autocestom ili cestovnim objektom pod naplatom, a vlasnik ne ispunjava uvjete propisane člankom 88. stavkom 2. ovoga Zakona.